

Konsekvensutredning avseende förslag till ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sammanfattning

Skolverket samlar löpande in uppgifter från huvudmän inom skolväsendet m.m. Vilka uppgifter som huvudmännen ska lämna till Skolverket regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. I denna konsekvensutredning lämnas förslag på ändringar i dessa föreskrifter.

Genomgående i föreskrifterna ersätts benämningarna grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning (komvux) som särskild utbildning med anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och komvux som anpassad utbildning, med anledning av beslutade lagändringar som träder i kraft den 2 juli 2023. Därutöver föreslås följande förändringar:

- Uppgifter om grundskolan (bilaga 4)

Uppgift om personal vid internationella grundskolor hämtas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna. Vidare ändras formuleringen avseende uppgift om särskilt stöd och uppgifter om antal elever som ges särskild undervisning enligt 24 kap. 20–22 §§ skollagen (2010:800) och uppgift om antal asylsökande elever i kommunen läggs till i föreskrifterna. Avseende uppgift om antal elever som fullgör skolplikten på annat sätt än som anges i skollagen läggs det till att dessa uppgifter samlas in med uppdelning på kön.
- Uppgifter om grundskolan (bilaga 5)

Uppgift om elever i inriktningen träningskolan utgår och ersätts med uppgift om en elev läser ämnen, ämnesområden eller en kombination av dessa. Uppgift om en elev läser ämnen enligt grundskolans kursplaner läggs till. Vidare ändras formuleringen avseende uppgift om särskilt stöd.
- Uppgifter om specialskolan (bilaga 6) och sameskolan (bilaga 7)

Formuleringen avseende uppgift om särskilt stöd ändras.
- Uppgifter om fritidshemmet (bilaga 8)

Uppgift om personal vid fritidshem samlas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna.
- Uppgifter om svenska utlandsskolor (bilaga 11)

Rubriken till bilagan ändras. Uppgifter om elever och tjänstgörande lärare samlas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna. Vidare

justeras uppgiften om totalantalet lärartimmar, där timmarna nu även ska fördelas på utbildning motsvarande förskoleklass, och uppgift om nationella prov för elever i gymnasieskolan justeras för att stämma överens med de uppgifter som hämtas in för elever i gymnasieskolan enligt bilaga 9.

- Uppgifter om komvux (bilaga 12)

För komvux som särskild utbildning tas uppgifter om elever bort och ersätts med uppgifter om kursdeltagare. Även den tid som uppgifterna ska avse och senaste dag för inlämning av uppgifterna ändras.

- Uppgifter om annan pedagogisk verksamhet (bilaga 13)

Uppgift om personal i öppen fritidsverksamhet hämtas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna.

- Definitioner (bilaga 14)

Definitionerna av förskoleenhet för förskolan, typ av skolgång för anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan, ålder och nationalitet för svenska utlandsskolor och verksamhetspoäng och prövning för komvux utgår.

För specialskolan justeras definitionen av boendeform.

För svenska utlandsskolor ändras definitionen av elev så att den även omfattar elever hos en huvudman för kompletterande svensk undervisning. I definitionen av ”elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag till reguljär utbildning” läggs förskoleklass till.

Definitionen av ”Behörig elev som får kompletterande svensk undervisning” ändras och ersätts av ”Elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag för kompletterande svensk undervisning. ”Behörig elev som får handledning vid distansundervisning” ändras och ersätts av ”Elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag till handledning vid distansundervisning”.

För personal på svenska utlandsskolor ändras definitionerna av lärarkategori och tjänstgöringens omfattning.

För komvux på grundläggande och gymnasial nivå samt i svenska för invandrare ändras texten om vem som ansvarar för att uppgifter lämnas på så sätt att meningen om hemkommunen utgår.

Definitionerna för komvux på grundläggande och gymnasial nivå föreslås gälla även för komvux som särskild utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. När det gäller orsak till saknat betyg för komvux på grundläggande och gymnasial nivå utgår ”kurs som inte betygssätts” och ersätts med ”intyg har utfärdats”.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad Skolverket vill uppnå

Skolverket ser ett behov av att ändra föreskrifterna i flera delar som redovisas i det följande.

Ändringar till följd av namnändringar för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som träder i kraft den 2 juli 2023 (se prop. 2021/22:162, Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning). Lagändringarna innebär bland annat att begreppet utvecklingsstörning tas

bort ur skolförfattningarna och ersätts av begreppet intellektuell funktionsnedsättning samt att grundsärskola, gymnasiesärskola och komvux som särskild utbildning byter namn till anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och komvux som anpassad utbildning. Dessa benämningar behöver därför ändras genomgående i föreskrifterna där de förekommer. I kommande avsnitt i denna konsekvensutredning kommer det nya begreppet intellektuell funktionsnedsättning och de nya namnen på skolformerna att användas.

Den 2 juli 2023 tas även träningskolan bort som en inriktning i anpassade grundskolan. Möjligheten att läsa ämnen eller ämnesområden alternativt en kombination av dessa enligt 11 kap. 5 § skollagen kommer dock att kvarstå. Som en följd av det föreslår Skolverket att uppgifter om elever i träningskolan tas bort i föreskrifterna och ersätts av uppgifter om en elev läser ämnen, ämnesområden eller en kombination av dessa samt uppgift om eleven läser ämnen enligt grundskolans kursplaner. Detta för att myndigheten även fortsättningsvis ska kunna följa upp om elever inom skolformen tillgodogör sig utbildningen genom att läsa ämnen och/eller ämnesområden. Då den anpassade grundskolan ska vara en flexibel skolform, som ger varje elev möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sin förmåga, vill Skolverket också kunna följa upp hur stor andel av eleverna som även läser ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Uppgifter om komvux som anpassad utbildning

Skolverket föreslår att uppgifter om kursdeltagare ska samlas in för komvux som anpassad utbildning på motsvarande sätt som för komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

Till skillnad från komvux på grundläggande och gymnasial nivå, där Skolverket två gånger per år samlar in uppgifter om samtliga kursdeltagare som har deltagit i undervisningen alternativt genomfört provning eller validering, samlar Skolverket i dagsläget in uppgifter om komvux som anpassad utbildning en gång per år för en mätvecka i oktober. Hur utbildningen bedrivs övriga delar av året är därmed okänt. För att det ska finnas en enhetlig kunskap om samtliga kursdeltagare inom komvux och större analysmöjligheter för denna del av komvux avser Skolverket att ändra den nuvarande insamlingen om elever inom komvux som anpassad utbildning så att den motsvarar insamlingen i övriga delar av komvux. Som en följd av detta föreslås även de definitioner som finns i bilaga 14 och som rör komvux på grundläggande och gymnasial nivå även omfatta komvux som anpassad utbildning. I samband med detta justeras även definitionen av uppgiften ”orsak till saknat betyg” för att även omfatta orsaker som kan förekomma inom komvux som anpassad utbildning.

Genom att göra insamlingen av uppgifter om komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå enhetlig med insamlingen av uppgifter om komvux på grundläggande och gymnasial nivå underlättas uppgiftslämnandet för de huvudmän som bedriver utbildning inom flera av dessa fyra skolformsdelar. Förändringen innebär att dessa huvudmän kan lämna uppgifter om samtliga kursdeltagare i dessa fyra skolformsdelar vid samma tillfällen och på samma sätt, i stället för att som i dag lämna olika uppgifter vid tre tillfällen per år.

Skolverket hämtar sedan tidigare in uppgifter om elever inom komvux som anpassad utbildning på individnivå. Uppgifter om att en elev läser inom komvux som anpassad utbildning är att anse som en känslig uppgift¹ enligt 9.1 dataskyddsförordningen² (GDPR) eftersom ett kriterium för att antas till utbildningen är att man har en intellektuell

¹ Se utbildningsdepartementets promemoria (U2018/03059/GV) *Statens skolverks och Statistiska centralbyråns möjligheter att behandla känsliga personuppgifter om elever i vissa skolformer respektive deltagare i folkhögskolan m.m.*

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

funktionsnedsättning eller har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.³ Skolverket har enligt 8 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken rätt att behandla uppgifter som avser hälsa för dessa elever. Det nuvarande förslaget innebär inte att några ytterligare känsliga uppgifter hämtas in i förhållande till tidigare reglering. Med anledning av att de föreslagna ändringarna innebär att personuppgifter kommer att behandlas i större omfattning och uppgifterna rör personer som kan bedömas som sårbara kommer Skolverket dock att genomföra en konsekvensbedömning enligt artikel 35 GDPR innan ett beslut om att ändra föreskrifterna fattas.

Uppgifter om svenska utlandsskolor m.m.

Skolverket föreslår att det i föreskrifterna anges att uppgifter om elever och tjänstgörande lärare samlas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna. Detta gäller alla elever som det i dag hämtas in uppgifter om, dvs. elever som deltar i undervisning motsvarande förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan, elever som får kompletterande svensk undervisning samt elever som får handledning vid distansundervisning. I dag hämtas huvuddelen av dessa uppgifter in från ansökan om statsbidrag för att användas för statistikändamål. För att förtydliga vilka uppgifter som ska hämtas in ser Skolverket dock ett behov av att ändra i föreskrifterna. Vidare föreslås ändringar för att förenkla och förtydliga vilka uppgifter som avses lämnas in. ”Behörig elev som får kompletterande svensk undervisning” ersätts med ”elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag för kompletterande svensk undervisning” och ”behörig elev som får handledning vid distansundervisning” ersätts med ”elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag till handledning vid distansundervisning”. Denna ändring görs eftersom det har varit otydligt vad som avses med begreppet behörig elev, då begreppet inte används i förordningen (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Med anledning av detta görs även motsvarande ändringar i definitionerna i bilaga 14.

Skolverket föreslår även ändringar i föreskrifterna för att förtydliga att uppgifter även hämtas in från andra huvudmän för kompletterande svensk undervisning än svenska utlandsskolor. Skolverket har enligt 5 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar ansvar för uppföljning och utvärdering av verksamhet för vilken statsbidrag lämnas. Statsbidrag kan lämnas till en annan huvudman för kompletterande svensk undervisning än huvudmannen för en svensk utlandsskola⁴. Huvudmannen är skyldig att för uppföljning och utvärdering lämna de uppgifter om sin skolverksamhet som Skolverket föreskriver.⁵ I 1 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. anges vidare att föreskrifterna innehåller bestämmelser om skyldighet för huvudmän för utbildning och annan verksamhet som är föremål för uppföljning och utvärdering av Skolverket att lämna uppgifter om verksamheten. För att förtydliga att Skolverket inte bara hämtar in uppgifter från huvudmän för svenska utlandsskolor föreslås en ändring av rubriken till bilaga 11. Vidare föreslås en ändrad definition av begreppet elev i bilaga 14, med innebörden att både elever i svenska utlandsskolor och hos andra huvudmän för kompletterande svensk undervisning omfattas av definitionen. Därutöver läggs en hänvisning till 33 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar till i definitionen av elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag för kompletterande svensk undervisning.

Skolverket föreslår även en ändring avseende vilka uppgifter som ska samlas in för nationella prov. Vid svenska utlandsskolor kan elever få undervisning motsvarande

³ 20 kap. 11a § och 29 kap. 8 § skollagen.

⁴ 33 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

⁵ 43 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

gymnasieskolan. På utbildningen ska bland annat gymnasieförordningen (2010:2039) tillämpas, så långt det är möjligt. När det gäller uppgifter om samtliga elever i gymnasieskolan som är aktuella för nationella prov så föreslår Skolverket att det ska förtydligas att det avser de nationella prov som ska användas enligt gymnasieförordningen. Myndigheten föreslår vidare att uppgift om att provet/delprovet är ett prov från tidigare terminer läggs till. Samtidigt föreslår Skolverket att uppgift om kursens undervisningsgrupp, årskurs, antal timmar kursen omfattar, antal timmar kursen varat före provtillfället och antal terminer som kursen varar utgår. Dessa ändringar syftar till att göra insamlingen enhetlig med motsvarande insamling av uppgifter om nationella prov i gymnasieskolan.

Utöver ovanstående ser Skolverket ett behov av att justera ett antal definitioner avseende svenska utlandsskolor i bilaga 14. Definitionen av ”elev som får inräknas i underlaget för statsbidrag till reguljär utbildning” justeras genom att utbildning motsvarande förskoleklass läggs till. Definitionen av lärarkategorierna justeras för att bättre motsvara de kategorier som används i dag. Även definitionen av tjänstgöringens omfattning justeras. Definitionerna av ålder och nationalitet utgår, då dessa uppgifter inte längre samlas in enligt bilaga 11.

Förslaget i denna del innebär att ett antal uppgifter om elever och tjänstgörande lärare hämtas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna. Det är således fråga om personuppgifter som ska hämtas in. Dataskyddsregleringen utgår från att varje behandling av personuppgifter måste vila på minst en rättslig grund. I artikel 6.1 GDPR finns en uttömmande uppräkningslista av dessa rättsliga grunder. Behandlingen är rättsligt grundad bland annat om den är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse (artikel 6.1e GDPR). Skolverket har ansvar för uppföljning och utvärdering av verksamhet för vilken statsbidrag lämnas.⁶ De uppgifter som Skolverket föreslår ska hämtas in bedöms vara nödvändiga för att öka möjligheterna till uppföljning och förbättra kvaliteten på statistiken. Uppgifter bedöms inte vara känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 GDPR och det är inte heller fråga om uppgift om personnummer. Skolverket bedömer därför att det finns stöd för att behandla uppgifterna.

Uppgifter om personal i internationella skolor, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet

Skolverket föreslår att det i föreskrifterna anges att uppgifter om personal vid internationella grundskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet samlas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna.

Skolverket ska på nationell nivå följa upp och utvärdera skolväsendet, övriga utbildningar och verksamheter som står under Statens skolinspektionens tillsyn enligt skollagen⁷ och annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen.⁸ Skolverket hämtar redan i dag in uppgift om personal på individnivå för alla skolformer inom skolväsendet. Skolverket har behov av att hämta in uppgifter om personal på individnivå även för internationella grundskolor⁹, fritidshem¹⁰ och öppen fritidsverksamhet¹¹ för att kunna ha en effektiv uppföljning och utvärdering även av dessa verksamheter. Uppgifter om personal på individnivå i fritidshemmet behövs också för att Skolverket ska kunna göra de prognoser

⁶ 5 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

⁷ Statens skolinspektion har bl.a. tillsyn över skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen (26 kap. 3 § p. 1 skollagen).

⁸ 26 kap. 24 § skollagen.

⁹ 24 kap. 2–7 §§ skollagen.

¹⁰ 14 kap. skollagen.

¹¹ 25 kap. 4 § skollagen.

om skolväsendets behov av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare, som myndigheten är ålagd att göra enligt instruktionen.¹²

Att uppgifter hämtas in på individnivå innebär att det är fråga om personuppgifter som ska hämtas in. Skolverket bedömer att behandlingen är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse (artikel 6.1e GDPR). De uppgifter som föreslås hämtas in är inte känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 GDPR. Skolverket bedömer därför att det finns stöd för att behandla uppgifterna.

Uppgifter om särskilt stöd

Skolverket föreslår att nuvarande formulering när det gäller uppgifter om särskilt stöd ”får särskilt stöd enskilt eller i särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång” ersätts av ”i vilken form särskilt stöd ges”.

Skolverket har behov av att kunna följa upp särskilt stöd oavsett i vilken form stödet ges. Den 1 augusti 2020 trädde en lagändring i kraft som innebär att särskilt stöd nu även kan ges i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 22 kap. skollagen. I stället för att lägga till detta i den uppräkningslista av vilka uppgifter som hämtas in bedömer Skolverket att det är bättre med en mer generell formulering som inkluderar alla former för särskilt stöd. En sådan formulering underlättar även vid eventuella framtida författningsändringar rörande i vilken form en elev kan få särskilt stöd.

Uppgifter om grundskola

Skolverket föreslår att det i föreskrifterna anges att uppgift om antal elever som ges särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats enligt 24 kap. 20–22 §§ skollagen ska samlas in, med uppdelning på kön. Sedan tidigare samlas uppgifter om antal elever som fullgör skolplikten på annat sätt än som anges i skollagen enligt 24 kap. 23–25 §§ skollagen in. För att få en mer fullständig uppföljning av antalet elever som omfattas av dessa särskilda utbildningsformer ser Skolverket ett behov av att genomföra denna förändring. Samtidigt justeras uppgifter om elever som fullgör skolplikten på annat sätt på så sätt att även denna uppgift ska samlas in uppdelat på kön.

Skolverket föreslår vidare att uppgifter om antal asylsökande elever i kommunen, oavsett huvudman, med uppdelning på språk och kön läggs till. Uppgifterna behövs för att kunna följa upp om asylsökande barn får den utbildning som de har rätt till.

Definitioner

Utöver vad som redogörs för ovan föreslås vissa ytterligare ändringar avseende definitionerna i bilaga 14. Det rör framför allt definitioner som det inte längre finns behov av på grund av att begreppets betydelse framgår av skolförfattningarna eller att begreppet inte längre används i bilagorna till föreskrifterna. Vidare föreslås en mindre justering av definitionen boendeform för specialskolan. För komvux på grundläggande och gymnasial nivå samt i svenska för invandrare föreslås slutligen en ändring i texten om vem som ansvarar för att uppgifter lämnas på så sätt att meningen om hemkommunen utgår.

¹² 12 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket bedömer att det inte finns några lämpliga alternativa lösningar till det som myndigheten föreslår i denna konsekvensutredning. Vad gäller de olika ändringarna beskrivs detta vidare i det följande.

Ändringar till följd av namnändringar för grundsärskola, gymnasiesärskola och komvux som särskild utbildning

När det gäller följdändringar med anledning av att grundsärskolan, gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning byter namn från och med den 2 juli 2023 behöver dessa ändringar ske för att föreskrifterna ska stämma överens med skollagen. Om denna ändring inte kommer till stånd så kommer begreppen som används i föreskrifterna inte stämma överens med benämningarna i skollagen.

Då inriktningen träningskola inom anpassade grundskolan försvinner vid samma tidpunkt som namnbytet föreslås att uppgifter om elever i träningskola tas bort i föreskriften och ersätts med uppgifter om en elev läser ämnen, ämnesområden eller en kombination av dessa samt uppgift om eleven läser enligt grundskolans kursplaner. Om denna ändring inte kommer till stånd kommer det inte längre vara möjligt för Skolverket att följa upp om elever tillgodogör sig utbildningen i ämnen och/eller ämnesområden. Om Skolverket inte kan följa upp hur stor andel av eleverna som även läser ämnen enligt grundskolans kursplaner, kommer det inte heller att vara möjligt att följa upp skolformens flexibilitet att ge varje elev möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sin förmåga.

Uppgifter om komvux som anpassad utbildning

Komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå är de enda skolformsdelarna inom komvux där Skolverket inte hämtar in uppgifter om alla kursdeltagare. Om ingen ändring kommer till stånd när det gäller insamlingen av uppgifter om kursdeltagare inom komvux som anpassad utbildning, så innebär det att det inte kommer att finnas en enhetlig kunskap om samtliga kursdeltagare inom komvux. Analysmöjligheterna för denna del av komvux kommer därmed även framöver att vara begränsade och det kommer inte vara möjligt att följa upp dessa elever, och reformer som inbegriper dem, i samma utsträckning som övriga delar av komvux.

Uppgifter om svenska utlandsskolor m.m.

Vad gäller de föreslagna ändringarna avseende uppgifter om elever och tjänstgörande lärare i svenska utlandsskolor och hos andra huvudmän för kompletterande svensk undervisning skulle möjligheterna till uppföljning och utvärdering vara mindre om ändringarna inte genomförs. En del uppgifter skulle fortsatt kunna hämtas in från ansökan om statsbidrag för att användas för statistikändamål men vissa uppgifter, exempelvis uppgift om kön, kan inte hämtas in på detta sätt eftersom uppgifterna inte behövs för ansökan om statsbidrag. Det innebär en risk för minskad kvalitet i den framställda statistiken. Skolverket bedömer också att det skulle kunna innebära en ökad uppgiftslämnarbörd för huvudmännen då de både skulle behöva lämna in vissa uppgifter på individnivå i statsbidragsansökningar, och vissa på gruppnivå i insamlingen till den officiella statistiken.

Uppgifter om personal i internationella skolor, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet

Skolverket föreslår att det i föreskrifterna ska anges att uppgifter om personal vid internationella grundskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet ska samlas in på

individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna. För det fall denna ändring inte kommer till stånd skulle det innebära att uppföljningen och utvärderingen i dessa verksamheter inte kommer att hålla samma kvalitet som för övriga verksamheter som Skolverket följer upp och utvärderar. Dessutom skulle de prognoser om skolans och förskolans behov av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare, som Skolverket är ålagd att göra enligt instruktionen (12 § förordningen med instruktion för Statens skolverk), bli kvalitativt sämre.

Övriga ändringar

Vad gäller övriga föreslagna ändringarna är det fråga om mindre justeringar, förtydliganden eller rättelser av vilka uppgifter som ska lämnas. Dessa ändringar är nödvändiga för att det som regleras i föreskrifterna ska stämma överens med vilka uppgifter som Skolverket har behov av att samla in. Förtydliganden har i längden en positiv inverkan på kvaliteten på Skolverkets statistik då fler uppgiftslämnare förväntas rapportera de uppgifter som faktiskt efterfrågas. Om dessa regleringar inte kan genomföras så kan det på sikt påverka kvaliteten på Skolverkets statistik negativt. Detta kan i sin tur kan leda till att Skolverket behöver fatta beslut om att inte redovisa vissa uppgifter på grund av bristande kvalitet.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Samtliga enskilda och offentliga huvudmän för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshem, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning och annan pedagogisk verksamhet samt huvudmän för svenska utlandsskolor och andra huvudmän för kompletterande svensk undervisning berörs av de föreslagna ändringarna i Skolverkets föreskrifter om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

Antalet berörda huvudmän som påverkas av Skolverkets förslag till ändringar redovisas i nedanstående tabell.

	TOTALT ANTAL HUVUDMÄN	KOMMUN	REGION	STAT	ENSKILD
FRITIDSHEM	812	290		2	520
GRUNDSKOLA	847	290	1		556
SAMESKOLA	1			1	
GRUNDSÄRSKOLA	303	258	1		44
SPECIALSKOLA	1			1	
GYMNASIESKOLA	449	235	7		207
GYMNASIESÄRSKOLA	181	147	5		29
KOMVUX PÅ GRUNDLÄGGANDE & GYMNASIAL NIVÅ	252	248	4		
KOMVUX SOM SÄRSKILD UTBILDNING	196	196			
SVENSKA UTLANDSSKOLOR	15				15
KOMPLETTERANDE SVENSK UNDERVISNING	108				108
INTERNATIONELLA SKOLOR	20				

Källa: Skolenhetsregistret samt Svensk utbildning i utlandet - Elever, tabell 1 för läsåren 2017/18-2021/22.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Skolverkets beslutanderätt grundar sig på 1 § förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. och 43 § förordningen (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

5. Uppgifter om vilka kostnadsfria och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslagen bedöms sammantaget inte medföra ökade kostnader eller en ökad uppgiftslämnarbörda. Förslagen bedöms därmed inte innebära kostnadsfria eller andra konsekvenser. Vad gäller de olika ändringarna beskrivs detta vidare i det följande.

Uppgifter om komvux som anpassad utbildning

I dag använder majoriteten av huvudmännen inom komvux ett manuellt formulär för att rapportera elever och kursdeltagare inom komvux som anpassad utbildning. Läsåret 2021/22 hade 157 av de 160 huvudmännen för komvux som anpassad utbildning även komvux på grundläggande och/eller gymnasial nivå. Av dessa 157 huvudmän har majoriteten (142 st.) ett systemstöd som gör det möjligt för dem att exportera filer för att rapportera uppgifter om komvux på grundläggande och gymnasial nivå. För dessa huvudmän skulle den föreslagna förändringen av insamlingen av uppgifter om kursdeltagare i komvux som anpassad utbildning sannolikt innebära en minskad uppgiftslämnarbörda, eftersom de då skulle kunna använda systemstödet för att lämna uppgifter i stället för att fylla i uppgifterna i ett manuellt formulär. För de 15 huvudmän som saknar systemstöd för uppgiftslämnandet, kan den föreslagna förändringen innebära en utökad uppgiftslämnarbörda.

Uppgifter om svenska utlandsskolor m.m.

När det gäller förändringarna avseende uppgiftsinsamlingen för svenska utlandsskolor m.m. bedöms dessa inte medföra någon ökad uppgiftslämnarbörda, eftersom huvudmännen redan nu lämnar merparten av dessa uppgifter i samband med ansökan om statsbidrag. Uppgiftsinsamlingen sker sedan flera år tillbaka i samband med ansökan om statsbidrag av praktiska skäl och insamlingen kommer även fortsättningsvis att ske på det sättet.

Uppgifter om personal i internationella skolor, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet

Vad avser ändringen att det i föreskrifterna ska anges att uppgifter om personal vid internationella grundskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet ska samlas in på individnivå i stället för på gruppnivå som nu anges i föreskrifterna bedöms det inte innebära någon ökad uppgiftslämnarbörda. Detta då det i huvudsak är samma uppgifter som föreslås samlas in och det inte bör innebära någon ökad arbetsbörda för huvudmännen att lämna uppgifterna på individnivå.

Övriga ändringar

Övriga ändringar är mindre justeringar, förtydligande eller rättelser av vilka uppgifter som ska lämnas. Dessa ändringar bedöms inte medföra en ökad uppgiftslämnarbörda.

Barnets rättigheter

De föreslagna ändringarna syftar till att ge Skolverket ett bättre underlag för att följa upp elever och skolor inom skolväsendet m.m. Skolverket bedömer därför att förslaget är förenligt med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen om att

barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Vad gäller hur ändringarna påverkar eleverns integritet beskrivs detta nedan i avsnittet ”Konsekvenser för den personliga integriteten”.

Funktionshinderperspektivet

Förslagen som förs fram i denna konsekvensutredning bedöms vara positiva för elever i den anpassade grundskolan och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning då de i förlängningen bidrar till att skapa en utbildning av hög kvalitet för alla elever.

Jämställdhetsperspektivet och de nationella minoriteterna

Skolverket bedömer att förslaget inte medför några särskilda konsekvenser vad gäller jämställdhet och de nationella minoriteterna.

Konsekvenser för den personliga integriteten

I avsnitt 1 i denna konsekvensutredning redogör Skolverket för vilka ytterligare personuppgifter som föreslås behandlas, i vilken utsträckning det rör sig om känsliga uppgifter och den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifterna.

Som anförs ovan bedömer Skolverket att det finns ett behov av att hämta in uppgifter om personal på individnivå, i stället för på gruppnivå, för internationella grundskolor, fritidshem, öppen fritidsverksamhet och svenska utlandsskolor. Skolverket hämtar redan i dag in uppgifter om personal på individnivå för andra skolformer inom skolväsendet och ser ett behov av att ändra insamlingen för att kunna ha en effektiv uppföljning och utvärdering även av dessa verksamheter. För elever i svensk utlandsskola behandlar statistikverksamheten redan i dag uppgifter på individnivå, men hämtar dessa från ansökan om statsbidrag. För att förtydliga vilka uppgifter som ska lämnas in från huvudmännen ser Skolverket ett behov av att ändra i föreskrifterna för att på detta sätt säkerställa att statistikverksamheten får de uppgifter som behövs för en effektiv uppföljning. Båda dessa insamlingar som ändras från gruppnivå till individnivå bedömer Skolverket vara nödvändiga för att bedriva en effektiv uppföljning.

Vad gäller elever i svenska utlandsskolor, elever som får handledning vid distansundervisning och elever som får kompletterande svensk undervisning föreslår Skolverket i huvudsak att uppgifter om namn, födelseår, kön, årskurs och studieväg (endast för elever i motsvarande gymnasieskolan) hämtas in. Det är i huvudsak fråga om uppgifter som Skolverket redan i dag hämtar in för att pröva ansökan om statsbidrag, med undantag för uppgift om kön. Det är inte fråga om känsliga uppgifter enligt GDPR eller uppgift om personnummer. Den föreslagna ändringen får mot bakgrund av det anförda en mycket liten påverkan för elevernas personliga integritet.

Vad gäller uppgift om tjänstgörande lärare i svenska utlandsskolor hämtar Skolverket i dag in uppgift om antal tjänstgörande lärare uppdelat på kön, lärarkategori samt efter tjänstgöringens omfattning och genomgången utbildning. Nu föreslås att uppgifter om namn, kön, lärarkategori, tjänstgöringens omfattning och genomgången utbildning ska hämtas in för varje tjänstgörande lärare. Det är inte fråga om känsliga uppgifter eller uppgift om personnummer. Den föreslagna ändringen innebär inte heller att ett stort antal uppgifter ska hämtas in om lärarna. Påverkan för lärarnas integritet bedöms därför vara liten.

Vad gäller de uppgifter som Skolverket föreslår ska hämtas in om personal inom internationella grundskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet är det uppgifter om personnummer, befattning, skolenhetstillhörighet, tjänstgöringens omfattning, eventuell hel

tjänstledighet och anställningslag. Det är samma typ av uppgifter som Skolverket hämtar in för personal inom andra skolformer inom skolväsendet och det bedöms inte vara fråga om känsliga uppgifter. Påverkan för personalens integritet bedöms därför vara liten.

Vad gäller den ändringen som Skolverket föreslår avseende komvux som anpassad utbildning är det här fråga om en utvidgning av det antal uppgifter som ska samlas in om eleverna. Skolverket behandlar redan i dag uppgifter på individnivå avseende dessa elever. Det är därför inte fråga om att utöka insamlingen av uppgifter till att hantera känsliga uppgifter, då Skolverket redan nu hanterar känsliga uppgifter i form av uppgifter om hälsa. Denna behandling regleras särskilt för statistikverksamheten.¹³

För ytterligare beskrivning av varför det finns behov av att hämta in de föreslagna uppgifterna, se avsnitt 1. För en beskrivning av vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd, se avsnitt 2.

De uppgifter som Skolverket i dag hämtar in med stöd av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. omfattas av absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL. De ytterligare uppgifter som föreslås samlas in kommer att omfattas av denna sekretessbestämmelse och får endast behandlas av Skolverkets statistikenheter, som bland annat har ansvar för att producera statistik. Denna verksamhet är organiserad så att den är avgränsad från myndighetens verksamhet i övrigt. Inom denna verksamhet finns det redan etablerade skyddsåtgärder. Därtill kommer det skydd som dataskyddsförordningen och dataskyddslagen ger genom t.ex. principen om uppgiftsminimering (artikel 5.1 c) och den registrerades rätt till rättelse (artikel 16).

Skolverket bedömer att det inte finns något mindre integritetsingripande alternativ för att bedriva en effektiv uppföljning än att samla in uppgifterna på det sätt som föreslås, dvs. inom Skolverkets statistikverksamhet och med det skydd som 24 kap 8 § OSL föreskriver. Insamling av personuppgifter av denna karaktär innebär en påverkan på den personliga integriteten. Denna påverkan får dock bedömas som proportionerlig i förhållande till det allmänna intresset, att Skolverket på nationell nivå ska följa upp och utvärdera skolväsendet, övriga utbildningar och verksamheter som står under Statens skolinspektions tillsyn och annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. som anordnas av en enskild (26 kap. 24 § skollagen). Skolverket ska även svara för uppföljning och utvärdering av verksamhet för vilken statsbidrag lämnas enligt förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.¹⁴

Skolverket bedömer också att förslagen är förenliga med rätten till skydd för privatlivet och rätten till skydd för personuppgifter enligt regeringsformen, Europakonventionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De föreslagna ändringarna bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

¹³ 8 § förordningen om den officiella statistiken.

¹⁴ 5 § förordningen om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Samtliga förslag som omfattas av denna konsekvensutredning föreslås träda i kraft den 1 september 2023. Bestämmelserna i sin nya lydelse ska tillämpas första gången på uppgiftsinsamling som sker efter den 1 september 2023. Bestämmelserna i bilaga 12 och 14 i fråga om kommunal vuxenutbildning ska dock tillämpas första gången på uppgiftsinsamling som sker efter den 31 december 2023.

Skolverkets avser att informera om ändringarna i föreskrifterna på myndighetens webbplats och i myndighetens vedertagna kanaler för extern information samt på SCB:s uppgiftslämnarsidor. När det gäller förändringarna i insamlingen av uppgifter om kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning så avser Skolverket att informera uppgiftslämnarna om dessa ändringar via olika kanaler såsom i ViS-nätverkets årliga konferens hösten 2023. Skolverket kommer även informera de berörda systemleverantörerna om förändringarna. Inga behov av ytterligare informationsinsatser för de föreslagna ändringarna bedöms vara nödvändiga.

B Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner i den mening som avses i 8 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av vad som anges i 7 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

D Samråd

Det har inte genomförts något samråd under arbetet med förslaget.

E Kontaktperson

Ann Louise Jensen, undervisningsråd, Skolverket

Tel: 08-5273 3490

Epost: annlouise.jensen@skolverket.se

Nina Beer, undervisningsråd, Skolverket

Tel: 08-5273 3944

Epost: nina.beer@skolverket.se